

ČESKO/CZECHIA A SPORTOVNÍ REPREZENTACE

Prof. RNDr. Petr Pavlínek, Ph.D.

Univerzita Karlova

a

University of Nebraska at Omaha, USA

Konference o jednotné prezentaci Česka ve sportu, MZV, 28. 4. 2022



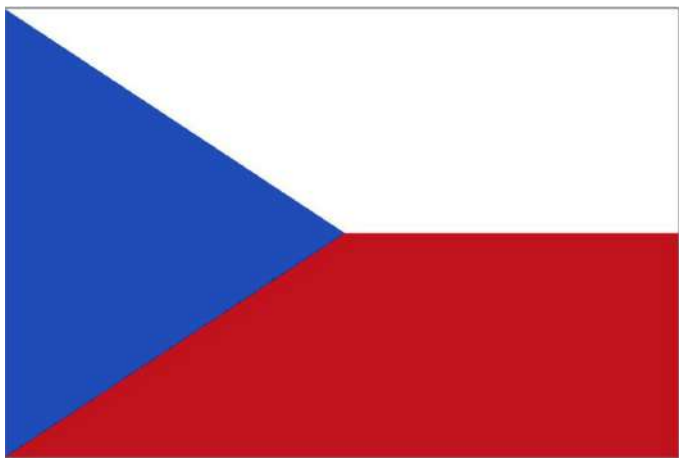
**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

UNIVERSITY OF
Nebraska
Omaha



NÁZEV STÁTU

- Vedle vlajky, státního znaku, hymny a měny jeden ze základních atributů státnosti

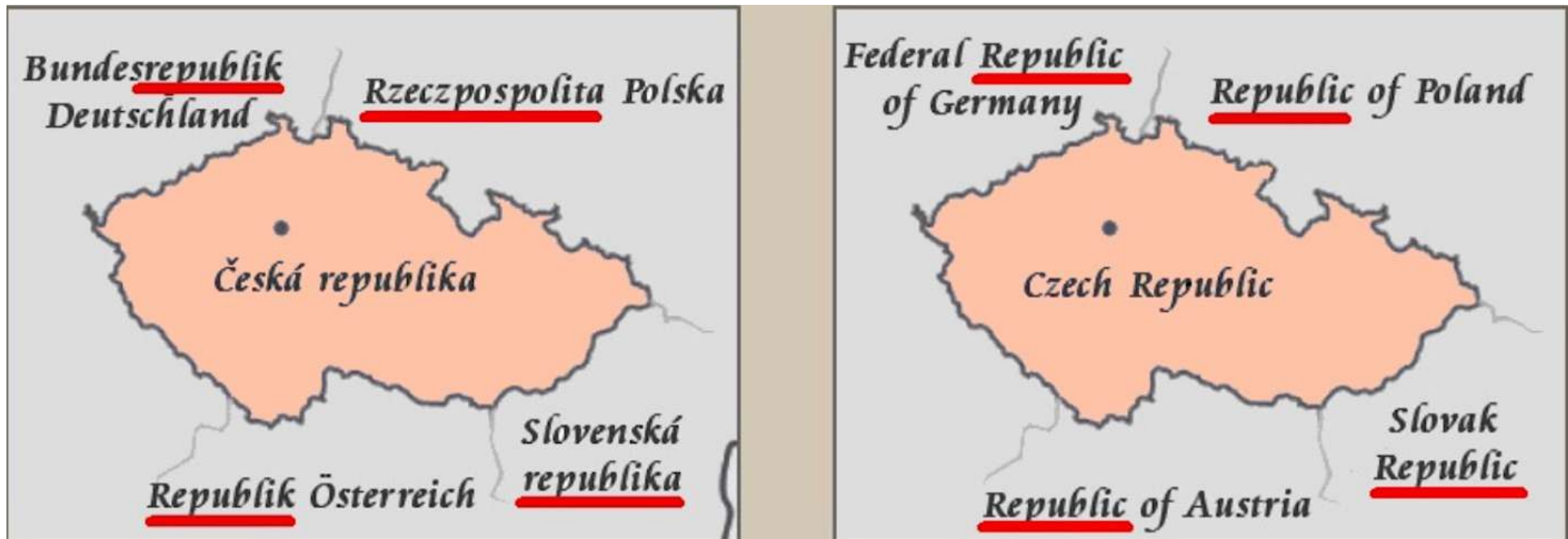


- Používání jména státu není otázkou osobního názoru

POLITICKÉ A KRÁTKÉ NÁZVY STÁTŮ

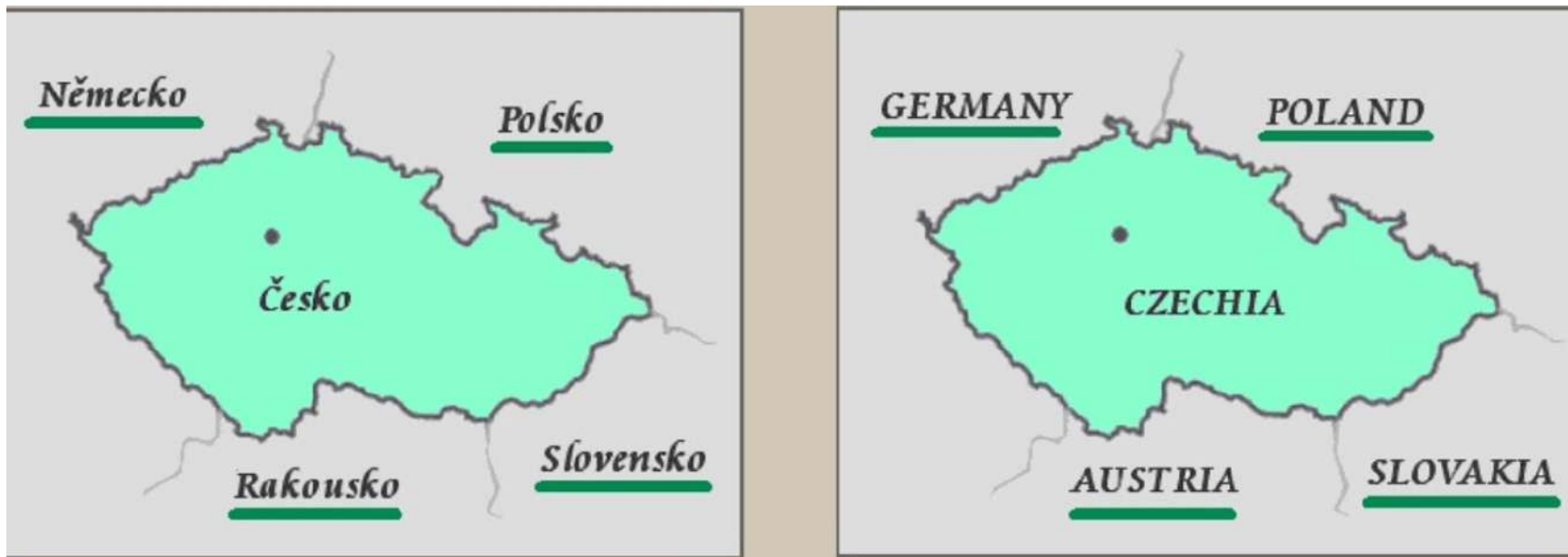
■ Politický (formální) název

- Odráží současný politický systém: používá se v mezinárodních smlouvách a diplomatickém protokolu
- Spolková **republika** Německo, Francouzská **republika**, Dánské **království**, Lichtenštejnské **knížectví**, Lucemburské **velkovévodství**, **Sultanát** Omán, Švýcarská **konfederace**, Ruská **federace**, Česká **republika**



POLITICKÉ A KRÁTKÉ NÁZVY STÁTŮ

- **Krátký** (zeměpisný) název
 - Vztahuje se historicky k danému území bez ohledu na měnící se politický systém: **výhoda nadčasovosti**, používá se v běžné řeči, na mapách, v médiích, ve **sportu** atd.
 - Německo, Francie, Dánsko, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Omán, Švýcarsko, Rusko, **Česko** (Česko je výraz spisovný, není to výraz hovorový)
 - Nemusí být jednoslovný: Nový Zéland, Severní Makedonie, Bosna a Hercegovina atd.
- Jak formální, tak zeměpisné názvy jsou **oficiální** a navzájem rovnoprávné



PROCES STANDARDIZACE NÁZVŮ STÁTŮ

- Řídí se metodikou OSN
- Dva základní kroky
 - Národní standardizace
 - Mezinárodní standardizace a mezinárodní uznání
- **Národní standardizace jmen všech států se u nás řídí zákonem 200/1994 SB., §3, §4**
 - Provádí ji **Názvoslovná komise** Českého úřadu zeměměřického a katastrálního

NÁRODNÍ STANDARDIZACE JMÉNA ČESKO A CZECHIA V ROCE 1993

- Názvoslovná komise Českého úřadu zeměměřického a katastrálního ve spolupráci se svými jazykovými poradci a Ministerstvem zahraničí
- **Překlad slova Česko do angličtiny jako Czechia**
 - **Tým 55 jazykových poradců:** Dr. J. Bečka, CSc.; D. Bečková, prom.fil.; doc. dr. T. Bešta, CSc.; J. Braun, prom.fil.; O. Černožorská, prom.fil.; dr. V. Černý, CSc.; ing. Z. Dubovská; J. Filipický, prom.fil.; dr. F. Frohlich; M. Havlíková, prom.fil.; dr. M. Hellmuthová; dr. S. Heřman; dr. Z. Heřmanová, CSc.; E. Horáková, CSc.; doc.dr. I. Hrbek, CSc.; dr. V. Huňáček; doc. P. Janota; K. Kabeláčová, prom.fil.; dr. H. Kadečková, CSc.; I. Kiinderová, prom.fil.; Z. Kioslová, prom.fil.; dr. J. Kolmaš, CSc.; dr. V. Krupa, DrSc.; dr. A. Křikavová; dr. V. Macura; dr. J. Marek, CSc.; dr. D. Marková, CSc.; dr. E. Merhautová; dr. V. Miltner, CSc.; dr. T. Nedělka, CSc.; doc.dr. P. Novák, CSc.; dr. S. Pantůček, CSc.; prof.dr. R. Parolek; dr. Z. Poláček, CSc.; prof.dr. I. Poldauf; dr. H. Preinhaelterová; dr. P. Rákos; doc.dr. E. Skála; dr. O. Smékal, CSc.; dr. J. Smrčková; prof.dr. J. Šabršula, DrSc.; dr. J. Šedinová; dr. J. Šíma; prof.dr. P. Trost, DrSc.; D. Tvrdá; dr. J. Vacek, CSc.; dr. Z. Veselá, CSc.; dr. L. Vidman, CSc.; dr. Z. Wrttoch; dr. D. Zbavitel, DrSc.; ing. M. Zelený; dr. P. Zima, CSc.; dr. M. Zima; N. Zimová, prom. fil., CSc.; prof. PhDr. et PhMr. J. Zýka.



GEOGRAFICKÉ NÁZVOSLOVNÉ SEZNAMY OSN * ČR
UNO GAZETTEERS OF GEOGRAPHICAL NAMES * CR

Jména států a jejich územních částí

PRAHA 1993

B1

I.EVROPA					
Poř.č.	Běžně užívané jméno státu			Úřední jazyk	Jméno státu v úředním jazyku (v oficiálním přepisu)
	česky	anglicky	francouzsky		
	Jméno územní části státu	německy	rusky		
1	2	3	4	5	

1.	Albánie	Albania Albanie Albanien Albanija Albania		alb.	Republika e Shqipërisë
2.	Andorra'	Andorra Andorre Andorra Andorra Andorra		katal. fr. šp.	Principat d'Andorra Principauté d'Andorre Principado de Andorra
<i>pozn.: sů tnřzfzfnřzvláštnř o druhu v podstatě republikánskéJKJ charakteru</i>					
3.	Belgie	Belgium Belgique Belgien Bel'gija Bélgica		fr. niz. něm.	Royaume de Belgique Koninkrijk België Konigreich Belgien
4.	Bělorusko	Belarus Bélarus Belarus Belarus' Belarús		běloruš.	Respublika Belarus'
5.	Bosna a Hercegovina	Bosnia and Herzegovina Bosnie - Herzégovine Bosnien - Herzegowina Bosnija i Gercegovina Bosnia y Herzegovina		sch.	Republika Bosna i Hercegovina
<i>pozn.: nejsou uvedeny tzv. Srbská republika Bosna a Hercegovina a Chorvatský stát Herceg Bosna vyhlášené na Srby a Chorvaty obsazených územích</i>					
6.	Bulharsko	Bulgaria Bulgarie Bulgarien Bołgarija Bulgaria		bulh.	• Republika Białgarija
7.	Česko	Czechia Tchéquie Tschechien Čehija Chequia		čeština	Česká republika

PROČ BYLO STANDARDIZOVÁNO KRÁTKÉ JMÉNO ČESKO A CZECHIA (A NE NĚJAKÝ JINÝ NÁZEV)?

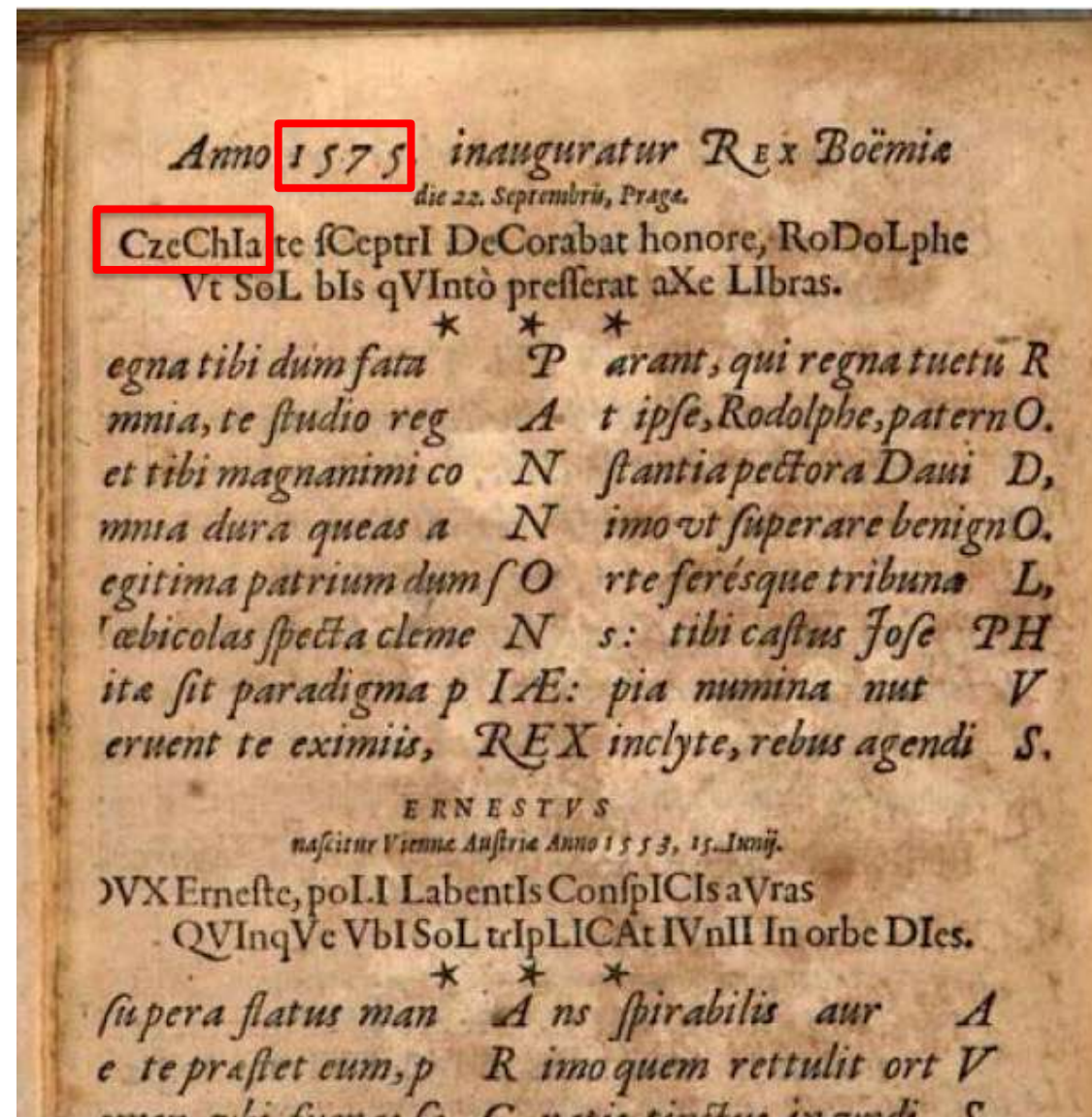


- Požadavky na (krátký) název státu
 - Věcná a jazyková správnost, jednoznačnost
 - Nesmí být rozporován nebo odmítán ostatními členy OSN
- **Česko:** již v názvu **Česko-Slovensko** od roku 1918 = Čechy, Morava a Slezsko
- **Czechia:** nejvěrnější překlad slova Česko do angličtiny, dlouhá historie (téměř 500 let od prvního doloženého použití)
 - Bohemia: pouze Čechy – nevhodný název
 - Czechland: není překladem slova Česko, neologismus, Česká země (nezahrnuje Moravu ani Slezsko) - nevhodný název
 - The Czechlands: není překladem slova Česko, neologismus, náš stát se neskládá ze zemí od 1. 1. 1949 - nevhodný název

VÝSKYT JMÉNA CZECHIA V LATINĚ OD 16. STOLETÍ

- 1541: Václav Hájek z Libočan
 - V Kronice české
- Na konci 16. stol. se běžně používalo

Příklad použití slova Czechia v latině v roce 1575:
David Crinitusem z Hlavačova v knize publikované u příležitosti korunovace Rudolfa II. českým králem
Nalezl a poskytl: Jiří Šitler (2017)



„CZECHIANS“ V ANGLIČTINĚ V ROCE 1625

- Peter Heylyn: Mikrokosmos: A little description of the great world (2. vydání, 1625)
 - „...in this country, the people whereof in their own language, call themselves Czechians.“

with his brother *Leches* being banished *Croatia* for a murder: *Leches* seated himselfe in *Polonia*, and *Zechius* in this countrey, the people whereof in their own language, call themselves **Czechians**. After the death of this *Zechius*, the state was of long time in a confused Anarchy, euen vntill the yeare 670: at what

CZECHIA V ANGLIČTINĚ MINIMÁLNĚ OD ROKU 1795: PŘÍKLADY POUŽÍVÁNÍ V ANGLICKY PSANÉM TISKU V ROCE 1939



CZECHIA JE JAZYKOVĚ SPRÁVNĚ: JMÉNA STÁTŮ KONČÍ NA IA

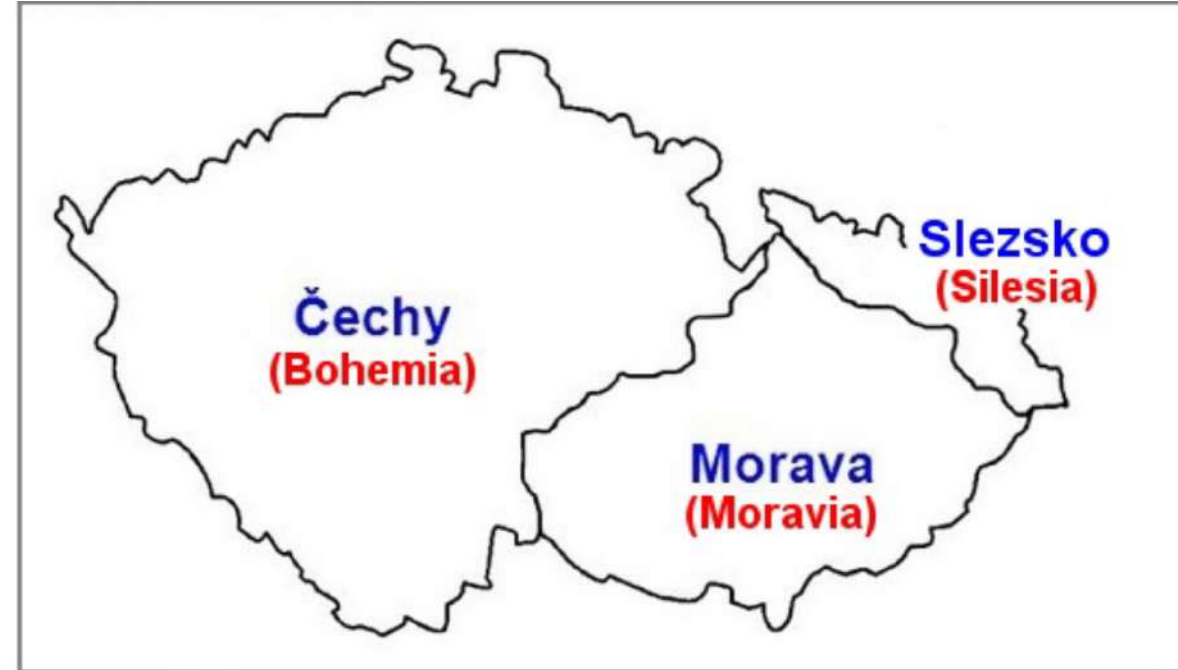
- Albania, Algeria, Armenia, Australia, Austria, Bolivia, Bosnia, Bulgaria, California, Cambodia, Colombia, Croatia, Estonia, Ethiopia, Gambia, Georgia, India, Indonesia, Latvia, Lithuania, Malaysia, Mauritania, Micronesia, Mongolia, Namibia, Nigeria, North Macedonia, Romania, Russia, Saint Lucia, Saudi Arabia, Serbia, Slovakia, Slovenia, Somalia, Syria, Tanzania, Tunisia, Zambia.

A také samozřejmě Bohemia, Moravia, Silesia (a bývalá Czechoslovakia).



SHRNUTÍ: ČESKO V ČEŠTINĚ A CZECHIA V ANGLIČTINĚ VÝSLEDKEM ZÁKONNÉHO PROCESU STANDARDIZACE KRÁTKÉHO NÁZVU NAŠEHO STÁTU

- Nadčasový název našeho státu
- Nemění se
- Stálá a jednoznačná „značka“
- Česko = Čechy, Morava a (české) Slezsko
- Czechia = Bohemia, Moravia and (Czech) Silesia
 - Vyslovuje se [čekia] s k, podobně jako v Czech [ček] nebo v Czechoslovakia [čekoslovakia]



Česko - Czechia

CO SE DĚLO PO NÁRODNÍ STANDARDIZACI V ROCE 1993?

- Jméno Czechia se začalo používat při mezinárodních sportovních soutěžích
- Nepochybně mezinárodní standardizace krátkého jména (až do roku 2016)
- Do půl roku začalo jméno Czechia mizet a bylo nahrazováno formálním jménem the Czech Republic



NÁRODNÍ STANDARDIZACE Z ROKU 1993 POTVRZENA V ROCE 2014

- **„Nejde o názor, ale o zákonný výsledek procesu standardizace, který se od roku 1993 nezměnil.“**
 - Z oficiálního stanoviska Názvoslovné komise Českého úřadu zeměměřického a katastrálního pro MZV z roku 2014 potvrzující národní standardizaci krátkého jména Czechia v angličtině z r. 1993.
- **Jakékoliv diskuse o formě a správnosti našeho krátkého jména (Česko) a jeho překladu do angličtiny (Czechia) po roce 1993 proto byly a jsou bezpředmětné a zbytečné.**

Říkejte Česku v angličtině Czechia, ne Czech, poprosí politici OSN



ČESKÝ MINISTR ZAHRANIČÍ LUBOMÍR ZAORÁLEK. | FOTO: MAFRA - DAN MATERNA

PRAHA Česká republika by měla mít v databázi OSN uvedené překlady jednoslovného názvu Česko, řekl v úterý novinářům ministr zahraničí Lubomír Zaorálek (ČSSD). Úpravu záznamu v seznamu oficiálních názvů zemí podle jeho názoru ve čtvrtek podpoří i ostatní ústavní činitelé na další z pravidelných schůzek.

ilné vyhlídky
vé ekonomiky.
e odhadů si
rší i Česko



„Není pěkná věc, pokud země nemá jasné stanovené symboly, nebo pokud nemá dokonce jasně řečeno, jaké je jméno té země,“ podotkl Zaorálek. Dodal, že při zahraničních cestách se mu někdy stává, že je název Česko

komolen. „Nedokázali jsme sdělit světu, že tu v České republice používáme zkrácený název Česko a že existuje podle nás také jediný možný správný překlad,“ prohlásil.

OFICIÁLNÍ SOUHLAS S MEZINÁRODNÍ STANDARDIZACÍ ANGLICKÉHO JMÉNA CZECHIA

- 23 let po jeho národní standardizaci Názvoslovnou komisí
- Nejvyšší ústavní činitelé: 14. dubna 2016
- Česká vláda: 2. května 2016
 - Souhlas s mezinárodní standardizací

Konec dohadů. Česko už má v databázích OSN anglický název Czechia

11. července 2016 10:57

Databáze Organizace spojených národů už přijaly jako anglický název pro Česko slovo Czechia. Serveru iDNES.cz to potvrdila mluvčí ministerstva zahraničí Michaela

ZANESENÍ DO SEZNAMŮ OSN

- Czechia a ekvivalenty v dalších jazycích OSN zaneseny do dvou databází jmen států při OSN – UNGEGN a UNTERM (5. 7. 2016)
- Mezinárodní uznání

UNGEGN

Country names		
Endonyms		
Language	Short name	Formal name
Czech	Česko	Česká republika

United Nations languages		
Language	Short name	Formal name
Arabic	التشيك	الجمهورية التشيكية
Chinese	捷克	捷克共和国
English	Czechia	the Czech Republic
French	Tchéquie (la)	la République tchèque
Russian	Чехия	Чешская Республика
Spanish	Chequia	la República Checa

UNTERM

UNTERM portal

CZECHIA

Please note that this version is still undergoing development and refinement. Your [feedback](#) is greatly appreciated.

Refine search

Databases

- UNHQ
- DETERM

English

- the Czech Republic
- Czechia

la République tchèque

la República Checa

Чешская Республика

捷克共和国

الجمهورية التشيكية

Tchéquie (la)


Chequia

Чехия

捷克

تشيكيا

MEZINÁRODNÍ STANDARDIZACE KRÁTKÉHO NÁZVU CZECHIA INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (ISO)

ISO Online Browsing Platform (OBP) 

[Search](#) CZ x

Standard: ISO 3166 — Codes for the representation of names of countries and their subdivisions
Committee: ISO/TC 46 ICS: 01.140.30



Alpha-2 code	CZ
Short name	CZECHIA
Short name lower case	Czechia
Full name	the Czech Republic
Alpha-3 code	CZE
Numeric code	203
Remarks	
Independent	Yes
Territory name	
Status	Officially assigned
Remark part 3	Czechoslovakia (CS, CSK, 200) was divided into Czechia (CZ, CZE, 203), and Slovakia (SK, SVK, 703). See also code element CSHH.

SPORT: FORMÁLNÍ JMÉNA STÁTŮ SE VE SPORTU JEDNODUŠE NEPOUŽÍVAJÍ

www.simoncartoons.com



PŘEDSEDOVÉ ČOV A FAČR V ROCE 2015 A 2016 PODEPSALI MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI S MZV, VE KTERÉM SE ZAVÁZALI K POUŽÍVÁNÍ KRÁTKÉHO JMÉNA PŘI REPREZENTACI

- „Ze strany ČOV: podporovat užívání jednoslovného názvu ČR „Česko“ v cizojazyčných ekvivalentech tam, kde je to vhodné;“
 - Podepsáni:
 - Lubomír Zaorálek ministr zahraničních věcí ČR
 - Jiří Kejval, předseda ČOV
- „Ze strany FAČR: podporovat užívání jednoslovného názvu ČR „Česko“ v cizojazyčných ekvivalentech tam, kde je to vhodné a v koordinaci se sportovními asociacemi dalších odvětví a ČOV“
 - Podepsáni:
 - Lubomír Zaorálek ministr zahraničních věcí ČR
 - Miroslav Pelta, předseda Fotbalové asociace ČR

KONCEPCE PODPORY SPORTU 2016-2025: SPORT 2025

- Vláda ji schválila v červnu 2016 (usnesení vlády č.591/2016)
 - „V této souvislosti a v návaznosti na notifikaci překladů názvu krátkého jména České republiky na „Česko/Czechia“ do databází OSN je třeba motivovat sportovní svazy, Český olympijský výbor, Paralympijský výbor a Českou asociaci univerzitního sportu pro jejich používání.



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



MINISTERSTVO

VZDĚLÁVÁNÍ

MLÁDEŽ

SPORT

VÝZKUM A VÝVOJ

[Titulní stránka](#) / [Sport](#) / [Koncepce podpory sportu 2016-2025](#)

KONCEPCE PODPORY SPORTU 2016-2025

Materiál „Koncepce podpory sportu 2016-2025 – SPORT 2025“ (dále jen Koncepce Sport 2025) předkládá směry rozvoje a podpory českého sportu, pilíře, priority, strategické cíle i podmínky naplnění v období let 2016 – 2025 a navazuje na předchozí strategické dokumenty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) v oblasti sportu: Koncepce státní podpory sportu v České republice (2011), Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015 – 2017 a dokument Ministerstva zdravotnictví (dále jen MZd) Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí Zdraví 2020 (2014).

Strategický cíl 4 - Podporovat úspěchy sportovní reprezentace ČR na mezinárodních soutěžích a šíření dobrého jména České republiky

Účast na mezinárodních soutěžích je nejvyšší zkouškou konkurenceschopnosti ve sportu a úspěchy českých reprezentantů na těchto soutěžích pozitivně přispívají k plnění jedné ze zahraničněpolitických priorit – šíření dobrého jména ČR v zahraničí. Je nutné opakovaně vytvářet excelentní podmínky pro zúročení přípravy reprezentantů ČR, aby se minimalizovala pravděpodobnost selhání a neúspěchů a aby reprezentanti ČR byli hrdými nositeli státních symbolů a co nejlépe reprezentovali svou vlast. V této souvislosti a v návaznosti na notifikaci překladů názvu krátkého jména České republiky na „Česko“ do databází OSN je třeba motivovat sportovní svazy, Český olympijský výbor, Paralympijský výbor a Českou asociaci univerzitního sportu pro jejich používání a dále tyto subjekty podporovat při státní reprezentaci.

zdroj: <http://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>

PROČ JE POUŽÍVÁNÍ CZECH REPUBLIC VE SPORTU PROBLEMATICKÉ?

- Odporuje to zavedené mezinárodní praxi
 - Země, které mají krátké jméno, ho používají
- Zkracování politického jména vede k jeho komolení
 - Czech, Czecho, Czech R., Czech Rep., Czech rep., Rep. Czech, REPCZECH, Republic CZ, CR atd.



17. 6. 2019

Costa Rica (Kostarika)

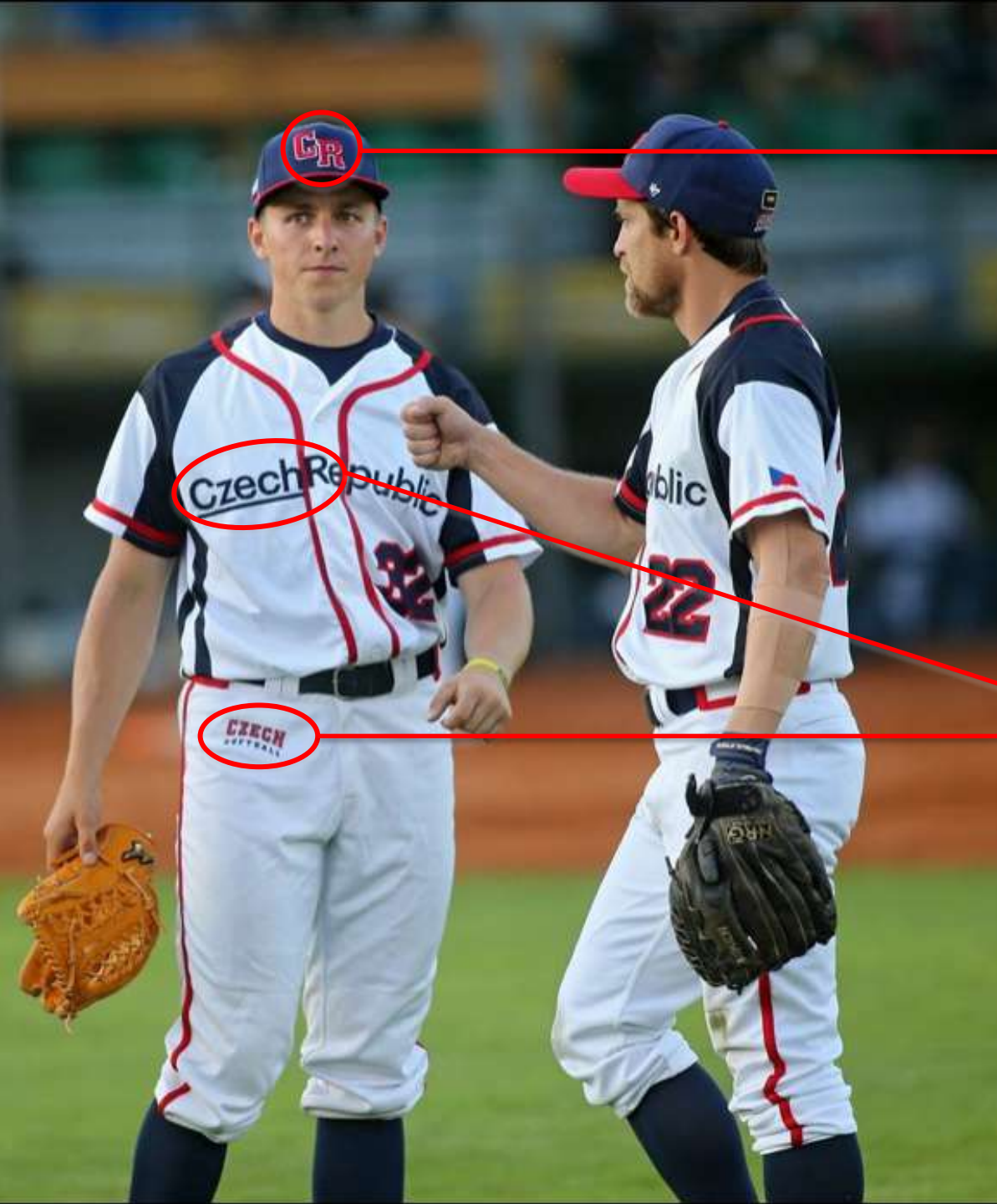


ISO Online Browsing Platform (OBP)

Standard: ISO 3166 — Codes for the representation of names of countries and their subdivisions
Committee: ISO/TC 46 ICS: 01.140.30

Alpha-2 code	<u>CR</u>
Short name	<u>COSTA RICA</u>
Short name lower case	Costa Rica
Full name	<u>the Republic of Costa Rica</u>

Zdůraznění Czech + zkomolenina (chybí mezera mezi Czech a Republic)





Rozdíl v prezentaci dvou zemí: Proč ne Czechia, ale jen Czech team?

Anglicky správně je Team Czechia (podobně jako Team Canada, Team Germany, Team Slovakia atd.)

Czech team je obezlička, ne nezbytně národní tým

ČESKO:

SLOVENSKO:





PyeongChang 2018

NENÍ PROTO PŘEKVAPIVÉ, ŽE SI VE SVĚTĚ ČASTO MYSLÍ, ŽE JMÉNO NAŠÍ ZEMĚ JE „CZECH“

- Mnozí proto neví jak se náš stát správně jmenuje a to nám velice škodí ve světě



 **PyeongChang 2018**  @pyeongchang2018

17FEB Alpine Skiing - Ladies' Super-G
2/17 알파인 스키 - 여자 슈퍼대회전

Gold 🏆 LEDECKA Ester / CZE
Silver 🥈 VEITH Anna/ AUT
Bronze 🥉 WEIRATHER Tina / LIE

Congratulations! 축하합니다!
5:44 - 17. 2. 2018

👍 144 💬 O tomto tématu mluví hned několik lidí: 71.



BIATLON, OLYMPIJSKÝ DRES 2022 : BLIC CZECH REP (?)



Důsledek: sportovní svět stále často neví, co jsme za stát, kam nás zařadit

Šampionce Voborníkové omezili podporu Ukrajiny, pak jí hráli špatnou hymnu

JUNIORSKÉ MS V LEDNÍM HOKEJI, 2022: PŘÍKLAD SPRÁVNÉHO POUŽITÍ JMÉNA NAŠEHO STÁTU



Sports Illustrated:

Sunday, the Americans will look to be just as potent against a good **Czechia team**
Czechia team, ne Czech Team

0-0-0-1	CZECHIA	3
GUT, NOVAK, SVOZIL		
1-0-0-0	CANADA	6
McTAVISH, POWER (3), SEBRANGO, ZELLWEGER		

FINAL

CANADA'S PRELIMINARY ROUND SCHEDULE

TODAY	CZECHIA VS CANADA	5PM MT ▶ 7PM ET
TUESDAY DEC. 28	AUSTRIA VS CANADA	4:30PM MT ▶ 6:30PM ET
WEDNESDAY DEC. 29	CANADA VS GERMANY	4:30PM MT ▶ 6:30PM ET
FRIDAY DEC. 31	CANADA VS FINLAND	4:30PM MT ▶ 6:30PM ET

HOW TO WATCH

APRIL 24 2022	UNITED STATES VS. CZECHIA TV CHANNEL: NHL NETWORK	TIME 9:30 AM/ET
LIVE STREAM: FUBOTV (SIGN UP NOW FOR A FREE TRIAL.)		

PRÁVĚ PROBÍHAJÍCÍ MS V LEDNÍM HOKEJI DO 18 LET V NĚMECKU, KANADSKÁ TELEVIZE TSN



IIHF		GROUP A STANDINGS					
		W	OTW	OTL	L	GF-GA	PTS
	UNITED STATES	2	0	0	0	+9	6
	CZECHIA	1	1	0	1	-1	5
	CANADA	1	0	1	1	-1	4
	GERMANY	0	0	0	2	-7	0

LANDSHUT, GERMANY

DŮSLEDKY NEPOUŽÍVÁNÍ ČESKO/CZECHIA VE SPORTU

- Do nedávna odmítání krátkého jména Česko/Czechia námi Čechy
- Komolení formálního jména především námi Čechy
- Roztříštěnost mezinárodní značky naší země
 - Ve světě není známá ani Czech Republic ani Czechia (srovnání: Chorvatsko)
 - Tento stav dlouhodobě poškozuje budování dobrého a správného jména naší země v zahraničí



PROFESIONÁLNÍ PŘÍSTUP

- Klíčem k řešení problému je ochota si přiznat, že vůbec existuje
- Seznámit se s fakty o krátkém jméně Česko/Czechia, nevěřit různým mýtům
- Zvyk či nezvyk (líbí - nelíbí) je špatný rádce a známkou neprofesionálního přístupu
- Držet se zavedené praxe ostatních zemí a naší vlastní praxe pro ostatní země při používání názvů států ve sportu. Nejsme výjimka.
- Důsledně a jednotně začít používat standardizované a mezinárodně uznané krátké jméno ve sportu
- Zásadně nepoužívat zkomoleniny typu Czech či zkratku CR v angličtině
- Začít používat Team Czechia a přestat používat obezličku Czech team

JEDINÁ SPRÁVNÁ CESTA VPŘED VE SPORTU

- Jednotný a důsledný přechod na krátké jméno Česko/Czechia
- Notifikace všem mezinárodním svazům a MOV s žádostí o používání (tak jako to např. udělal lední hokej nebo basketbal)
 - Kontrola o provedení např. na webových stránkách nebo při soutěžích
- Požadovat používání od hlasatelů a operátorů výsledkových tabulí na stadionech, komise rozhodčích, českých i zahraničních televizí atd.
 - Připravit manuál s jasnými pokyny
 - Upozorňovat v případě pokračování používání formálního jména
- Záleží na nás, **svět se rychle přizpůsobí** (viz lední hokej)
- Jde o zvyk

Libuše Čižmárová

Jak se jmenuje naše vlast



- Více informací v „Czechia: Anglický název českého státu v mýtech a faktech“ na:
 - www.go-czechia.cz
 - www.go-czechia.com

Děkuji za pozornost

